

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	1/10 барагы

БЕКИТИЛДИ

Окумуштуулар кеңешинин

26.12.2025 №5 протоколу

С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	2/10 барагы

Преамбула

С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин (мындан ары – Университет) жалпы жамааты, окутуучулары жана кызматкерлери жогорку билим берүү системасынын негизги максатына жетүүнү ишке ашыруунун жоопкерчилигин сезүү менен бул - дүйнө тааным дараметине, креативдүү ой жүгүртүү жөндөмдүүлүгүнө ээ жана өз адистиги боюнча компетенттүү кесипкөй жана маданий жактан багытталган инсандарды даярдоо, жана өзүнүн милдети катары корпоративдик башкаруунун принциптерин өркүндөтүү жана бекемдөө катары ушул Этика кодексин кабыл алат жана аны так сактоого милдеттенет.

1. Жалпы жоболор

1.1. Университеттин профессордук-окутуучулук курамынын, кызматкерлеринин этика кодекси (мындан ары - Кодекс) Университеттеги моралдык-этикалык принциптерди, нормаларды, жүрүм-турум эрежелерин жана иштиктүү баарлашууну аныктаган локалдык ченемдик укуктук акт болуп саналат.

1.2. Кодекс Кыргыз Республикасынын Конституциясынын, коррупцияга каршы аракеттенүү маселелерин жөнгө салуучу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, Университеттин Уставынын, ички эрежелер тартибинин, кызматтык нускамалардын, Университеттин эмгек жана жамааттык келишиминин жоболоруна ылайык иштелип чыккан, ошондой эле коомдун жана мамлекеттин жалпы таанылган моралдык принциптерине жана нормаларына негизделет.

1.3. Кодекс Университеттин окуу-педагогикалык, илимий, тарбиялык жана уюштуруу иштеринин руханий-адептик негиздерин чыңдоо жана өнүктүрүү, профессордук-окутуучулук курамынын, кызматкерлердин жана билим алуучулардын мотивациясын жогорулатууга көмөк көрсөтүү, Университеттин негизги өнүктүрүү программаларын жана адистерди даярдоонун сапатын жогорулатууга жана Университеттин кыргыз жана эл аралык билим берүү мейкиндигинде атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатууга багытталган иш-чараларын ишке ашырууга аң-сезимдүү колдоо көрсөтүүгө киргизилди.

1.4. Кодекс Университетке тиешелүү жүрүм-турум стандарттарын, коомдук ишенимди, анын кызматкерлери менен билим алуучулардын ак ниеттүүлүгүнө жана кесипкөйлүгүнө болгон ишенимди, ошондой эле Университеттин коомчулуктун алдында аброюн жана имиджин сактоого жардам берүү үчүн арналган.

1.5. Кодекс Университеттин бардык түзүмдүк бөлүмдөрү үчүн **бир** болуп саналат.

1.6. Университеттин профессордук-окутуучулук курамы, кызматкерлери ыктыярдуу түрдө ушул Кодексте белгиленген иштиктүү мамилелердин жана жүрүм-турумдун принциптерин, нормаларын жана эрежелерин сактоого милдеттенишет. Профессордук-окутуучулук курам, кызматкерлер ушул Кодекстин тексти менен таанышып кол коюуга милдеттүү. Кодекстин тексти Университеттин расмий сайтында жайгаштырылган.

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	3/10 барагы

1.7. Университеттин кызматкерлери эмгек келишимдерин түзүү менен Кодексте жазылган принциптерди кабыл алышат.

1.8. Университеттин профессордук-окутуучулук курамы, кызматкерлери тарабынан этиканын принциптерин жана стандарттарын сактоосу өздөрүнүн кызматтык милдеттерин аткарууда милдеттүү талап болуп саналат.

1.9. Университеттин саясаты Кодекстин принциптери кызматкерлердин ортосундагы мамилелерде гана эмес, Университеттен тышкаркы тышкы чөйрө менен болгон байланышында да сакталышы керектигин билдирет.

1.10. Ушул Кодекс менен жөнгө салынбаган маселелер боюнча этика, жүрүм-турумдун жалпы кабыл алынган нормалары колдонулат.

2. Окутуучулардын жана кызматкерлердин жалпы этикалык принциптери жана жүрүм-турум эрежелери

2.1. Адеп-ахлактык ак ниеттүүлүк, Университеттин кызыкчылыгына берилгендик жана кесиптик милдетине берилгендик профессордук-окутуучулук курамдын, кызматкерлердин жүрүм-турумунун моралдык жана этикалык стандарттарынын негизин түзөт.

2.2. Университеттин профессордук-окутуучулук курамынын жана кызматкерлеринин этикалык принциптери:

- чынчылдык жана калыстык;
- жүрүм-турумда жөнөкөйлүк жана токтоолук;
- ак ниеттүүлүк жана жеке жоопкерчилик;
- боорукердик жана ак ниеттүүлүк;
- кызматтык милдеттерди аткарууда кесипкөйлүк;
- этикалык ченемдердин бузулушуна жол бербөө.

2.3. Университеттин окутуучулары, кызматкерлери төмөнкүлөргө милдеттүү:

- Уставды, Ички эрежелер тартибин жана башка локалдык ченемдик укуктук актыларды, Университеттин жетекчилигинин буйруктарын жана нускамаларын абийирдүүлүк менен сактоого жана аткарууга;
- жумушка жана сабакка өз убагында келүүгө;
- сырткы келбети (чач жасалгасы, кийими) классикалык жана бизнес-кэжуал стилине ылайык келүүгө. Эркектер Университеттин ичинде баш кийимчен жүрбөшү керек. Протоколдук жана башка расмий иш-чараларга катышкан кызматкерлерге атайын кийимдер боюнча талаптар коюлушу мүмкүн;
- жүрүм-турумдун жалпы этикетин сактоого, сылык-сыпаалыкка, сылык жана аяр мамиледе болууга, башкаларга жооп берүүгө, жагымдуу моралдык климатты түзүүгө, өз ара жардам көрсөтүүгө, пунктуалдуу жана өз ишине так болууга;
- туура сүйлөө жана баарлашуу стилин сактоо;

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	4/10 барагы

- башкалардын укуктарын жана эркиндиктерин урматтоого, башкалардын конституциялык принциптерге жана баалуулуктарга каршы келбеген диний жана саясий көз караштарына сабырдуулук менен мамиле кылууга; ар улуттун өкүлдөрү болгон кызматкерлердин жана билим алуучулардын урп-адаттарын жана салттарын урматтоого, улуттук топтордун өзгөчөлүктөрүн эске алууга;

- улутуна, жашына, тилине, жынысына жана башка өзгөчөлүгүнө, ошондой эле саясий жана диний көз караштарына карап басмырлоого жол бербөөгө;

- курагына жана/же кызматына карабастан бири-бирине формалдуу түрдө, “Сиз” деп кайрылууга;

- Университеттин билим алуучуларына адеп-ахлактык жана маданий жактан өсүшүнө көмөктөшүүгө;

- адал умтулуунун негизинде илимий-изилдөө жана илимий иштерди жигердүү жүргүзүүгө, билимдин жана далилдердин негиздүүлүгүн камсыз кылууга, соттун калыстыгын сактоого жана натыйжаларды билдирүүдө ак ниет болууга;

- Университеттин мүлкүнө аяр мамиле жасап, кабинеттерде, аудиторияларда жана Университеттин башка жайларында тазалыкты сактап, тейлөө кызматкерлердин эмгегин сыйлоого;

2.4. Университетте маданий иш-чараларды өткөрүүдө профессордук-окутуучулук курам, кызматкерлер жана билим алуучулар колдоо көрсөтүп, жардам көрсөтүп, мүмкүн болушунча иш-чараларга катышышат.

2.5. Сабак учурунда жана ар кандай иш-чараларда (чогулуштар, конференциялар, жолугушуулар) электрондук түзүлүштөрдүн (телефон) сигналдарынын үнү өчүрүлүүгө тийиш.

2.6. Иш-чараларда - жолугушууларда, конференцияларда, концерттерде - баяндамачыларга урмат-сый менен мамиле кылуу, унчукпай, тартипти сактоо, баяндамадан кийин гана суроо берүү зарыл.

2.7. Университеттин аймагында саясий жана идеологиялык үгүт иштерин жүргүзүүгө тыюу салынат.

2.8. Кыргыз Республикасынын Укук бузуулар жөнүндө кодексинин 83-беренесине, ошондой эле Кыргыз Республикасынын жарандарынын ден соолугун тамекини, никотинди керектөөнүн кесепеттеринен жана айланадагы тамеки түтүнүнүн жана аэрозолдун таасиринен коргоо жөнүндө мыйзамына ылайык, Университеттин аймагында, белгиленбеген жерлерде тамеки заттарын тартууга, өрт жана санитардык коопсуздук эрежелерин бузууга тыюу салынат.

2.9. Университеттин аймагында уулу жана баңгизаттык заттарды, ошондой эле психотроптук каражаттарды таратууга жана колдонууга катуу тыюу салынат. Университеттин аймагында алкогольдук жана башка тыюу салынган заттарды колдонууга, мас абалда болууга жол берилбейт.

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	5/10 барагы

2.10. Университеттин кызматкерлеринин Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык башка милдеттери болушу мүмкүн.

3. Коррупцияны алдын алуу

3.1. Университеттин кызматкерлери коррупциялык тобокелдиктерди жаратышы мүмкүн болгон кызыкчылыктардын кагылышын болтурбоо жана алдын алууга милдеттүү.

3.2. Кызыкчылыктын кагылышуусу кызматкердин кызыкчылыктары алардын милдеттерин же функцияларын аткарууга таасир эткенде келип чыгат, бул билим алуучулардын жана башка кызматкерлердин укуктарын жана кызыкчылыктарын бузууга алып келет же алып келиши мүмкүн.

3.3. Кызыкчылыктардын кагылышуусу же мындай чыр-чатактын чыгышы мүмкүн болгон учурда кызматкер бул тууралуу жетекчисине билдирүүгө милдеттүү. Кызыкчылыктардын кагылышуусу келип чыккан учурда жетекчи кызматкердин өзүнүн кызматтык ыйгарым укуктарын жеке кызыкчылыгы үчүн пайдаланууга жол бербөө боюнча мыйзамда белгиленген чараларды көрүүгө милдеттүү.

3.4. Кызматкер өзүнүн кызматтык милдеттерин аткарууда Университеттин ичиндеги коррупцияга жол бербөөгө милдеттүү.

3.5. Университеттин кызматкерлери төмөнкүлөргө укугу жок:

- билим алуучулардан билим берүү же илимий-изилдөө процессинин натыйжаларына таасир этүүгө багытталган ар кандай белектерди же ыраазычылыктарды кабыл алууга;
- билим алуучулардан экзамендерге (тесттерге) акы алууга;
- бааларды коюуда жана окуудан тышкаркы иш-чараларды өткөрүүдө билим алуучуларга бир жактуу мамиле жасоого жана субъективдүүлүккө жол берүүгө;
- билим алуучулардын билимин учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу баалоодо тапшырмаларга коюлган талаптарды субъективдүү түрдө төмөндөтүүгө;

3.6. Туулган күнгө, үй-бүлөлүк тойлорго, майрамдарга жана башкаларга кесиптештерден өтө кымбат эмес белек алууга жол берилет.

3.7. Университеттин профессордук-окутуучулук курамы же кызматкерлери тарабынан иш сапарларда же протоколдук жана башка расмий иш-чараларга байланыштуу алынган белектер акт менен Университетке өткөрүлүп берилет. Бул чектөөлөр расмий сыйлыктарга (ыраазычылык каттар, ардак грамоталар, дипломдор, сертификаттар ж.б.) жайылтылбайт.

4. Окутуучунун кесиптик этикасы

4.1. Профессордук-окутуучулук курамы:

- өзүнүн кызматтык милдеттерин абийирдүү аткарууга жана аларды жогорку кесиптик деңгээлде аткарууга умтулууга;
- билим алуучулар менен өз ара мамилелерин бири-бирин сыйлоонун негизинде куруу;

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	6/10 барагы

- өзүнө жана билим алуучуларга жогорку талаптарды талап кылуу, объективдүүлүктү жана калыстыкты сактоо;

- билим алуучуларга төмөнкүдөй сапаттарды өнүктүрүүгө умтулуу: өз алдынчалык, демилгечилик, жоопкерчилик, критикалык ой жүгүртүү, өзүн өзү башкаруу, өзүн-өзү өркүндөтүү, өзүн-өзү тарбиялоо, абийирдүүлүк, чынчылдык, кесипкөйлүк, патриотизм, башкалардын укуктарын жана эркиндиктерин урматтоо.

4.2. Окутуу жана тарбиялоо процессинде окутуучулар жалпы кабыл алынган моралдык-этикалык нормаларга карама-каршы келе турган же инсандын кызыкчылыктарын бузганга таасир этүүчү каражаттарды колдоно албайт.

4.3. Окутуучулар билим алуучулар менен кесиптештеринин жана/же башка билим алуучулардын кесиптик жана жеке жактарын, сапаттарын, иш-аракеттерин талкуулабашы керек.

4.4. Окутуучулардын билим алуучуларга карата түз же кыйыр билдирүүлөрү же алар тарабынан башка аракеттери оң баа же акча, же белекке алмаштыруу убадасы катары кабыл алынышы болбойт.

4.5. Окутуучунун же башка кызматкердин сырттан жасаган иш-аракеттери, же алардын коомдук, саясий бирикмеге, диний уюмга таандыктыгы алардын кызматтык милдеттеринин калыстыгына жана объективдүүлүгүнө шек жаратпашы керек.

4.6. Университеттин профессордук-окутуучулук курамы же кызматкери өзүнүн кызмат абалынан пайдаланып, башка кызматкерлерди коомдук, саясий жана диний уюмдардын иштерине катышууга мажбурлабашы керек.

4.7. Университеттин профессордук-окутуучулар курамына жана кызматкерлерине саясий жана диний иш-чараларды өткөрүүгө тыюу салынат

4.8. Жумуш убактысында кызматтан тышкаркы иштер менен алектенүүгө тыюу салынат.

4.9. Университеттин окутуучулары жана кызматкерлери өзүнүн ишмердүүлүгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузууга же Университеттин мүлкүнө же имиджин бузууга алып келиши мүмкүн болгон жагдайлардан качууга тийиш.

4.10. Коомдук иш-чараларда Университеттин окутуучулары жана кызматкерлери эл алдында сүйлөө ыкмаларын туура колдонуп, Университеттин беделине шек келтирген туура эмес жүрүм-турумдан жана билдирүүлөрдөн алыс болушу керек.

4.11. Университеттин атынан ачык билдирүүдө кызматкерлер жана профессордук-окутуучулук курам Университеттин позициясына туура келген маалыматтарды айтууга укуктуу.

4.12. Университеттин окутуучулары жана кызматкерлери төмөнкүлөргө милдеттүү:

- эмгектик жана жамааттык келишимдердин, ички эрежелер тартибинин, кызматтык нускамалардын жана башка ички ченемдик документтердин талаптарын сактоого;

- ар кандай укук бузуулар же жогорудагыларды сактабагандыгы үчүн жеке жоопкерчилик тартат;

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	7/10 барагы

- жумушка болгон мамилеси жана жүрүм-туруму аркылуу туруктуу жана позитивдүү командалык чөйрөнү түзүүгө салым кошууга;
- башкалардын ар-намысын жана кадыр-баркын сыйлоого;
- Университеттин мүлкүнө аяр мамиле жасоо жана аны сарамжалдуу жана натыйжалуу пайдаланууга;
- кызыкчылыктардын кагылышуусуна жол бербөөгө өзүн же башкалар үчүн адептүү алып жүрүүгө;
- кесиптештеринин жынысына, жашына, расасына, саясий көз карашына, динине жана башка белгилерине карап басмырлоого жол бербөөгө;

5. Кызматкердин жүрүм-турум этикасы

- 5.1. Университеттин жамаатындагы мамилелер, өз ара жардамдашуу, кызматташуу жана бүтүндөй жагымдуу климатты сактоо - Университеттин биримдигин негизинде куралат.
- 5.2. Кызматкерлерди жетектеген негизги принцип - бул өз ара урматтоо, иштиктүү этикага негизделген, калыстык жана кесиптештер ортосундагы чынчылдык мамилелер.
- 5.3. Кызматкерлер Университеттин аброюн чыңдоого салым кошуп, ага доо кетире турган жүрүм-турумдан алыс болууга тийиш.
- 5.4. Кызматкерлер өздөрүнүн жүрүм-турумун, сезимдерин жана эмоцияларын көзөмөлдөшү керек, жеке жактыруулары, жактырбоолору же маанайы жумуш чечимдерине таасир этишине жол бербеш керек.
- 5.5. Кесиптештерге, жетекчиликке жана билим алуучуларга кызматтык же социалдык абалына карабастан бирдей сылык мамиле кылуу керек.
- 5.6. Кызматтык телефон аркылуу иштиктүү баарлашууда этика эрежелерин сактоо менен чалууларга жооп берүү.
- 5.7. Кызматкерлер талкууга катышпаган кесиптештеринин кесиптик сапаттарына, жүрүм-турумуна жана жеке жашоосуна карата терс пикирлерди айтуудан алыс болушу керек.
- 5.8. Кызматкерлер Университеттин окуу-тарбиялык, илимий иштери жана ички маселелерин уюштуруу боюнча Университеттин жана анын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчилигине өз ой-пикирин ачык айтып, арыздарды жана сунуштарды бере алышат.
- 5.9. Кызматкерлер өздөрүнүн жеке беделине жана ишкердик беделине, же Университеттин беделине жана аброюна доо кетире турган чыр-чатактарга баруудан алыс болушу керек.
- 5.10. Конфликттерди алдын алуу жана чечүү үчүн кызматкерлер төмөнкүлөргө милдеттүү:
 - ар кандай чыр-чатактар же чыр-чатактардын коркунучу жөнүндө түздөн-түз жетекчисине билдирүүгө;
 - шек туудурган, инсандар аралык мамилелерди бузуп токтотуу;
 - өзүн татыктуу алып жүрүүгө жана өзүнүн кызматтык милдеттерин кесиптик этиканын принциптерине жана стандарттарына ылайык так сактоого аракеттенүүгө;
 - коррупция менен күрөшүү;

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	8/10 барагы

- чыр-чатактардын терс кесепеттерин жоюу боюнча чараларды көрүү.

5.11. Түзүмдүк бөлүмдүн жетекчиси чыр-чатакты жөнгө салууга багытталган зарыл чараларды көрүүгө милдеттүү.

5.12. Түзүмдүк бөлүмдүн жетекчиси кесипкөйлүктүн, калыстыктын, боорукердиктин үлгүсү болушу керек, адамдарга кунт коюу менен мамиле кылып, натыйжалуу иш үчүн коллективде жагымдуу моралдык-психологиялык климатты түзүүгө көмөктөшүш керек. Түзүмдүк бөлүмдүн жетекчиси жоопкерчиликти кол алдындагы кесиптештерине жүктөөгө укугу жок.

6. Тышкы түзүмдөр, өнөктөштөр жана массалык маалымат каражаттары менен өз ара аракеттенүүнүн этикалык эрежелери

6.1. Тышкы уюмдар менен өз ара аракеттенүүдө Университет, анын түзүмдүк бөлүмдөрү, профессордук-окутуучулар курамы, кызматкерлери төмөнкүлөрдү жетекчиликке алышат:

- иштиктүү этикасынын жогорку стандарттарын;
- берилген маалыматтын ишенимдүүлүгүнүн принцибин;
- пикир келишпестиктерди жана талаш-тартыштарды сүйлөшүү жана компромисс аркылуу чечүү принцибин.

6.2. Университеттин профессордук-окутуучулук курамы, кызматкерлери массалык маалымат каражаттары менен өз ара аракеттенүүдө:

- Университеттин кызыкчылыгында иш алып барууга, анын имиджин сактоого жана Университеттин кызыкчылыгына зыян келтирүүчү аракеттерге барбоого;
- Университеттин беделин түшүрүүдөн алыс болуу;
- кызматтык милдеттерин аткарууда алынган маалыматтарды кыянаттык менен пайдаланууга жол бербөөгө;
- жалган маалыматтарды таратууга жол бербөө.

7. Этикалык ченемдеринин бузууларын кароонун тартиби

7.1. Ушул Кодексте белгиленген этикалык ченемдерди жана эрежелерди бузуу менен байланышкан маселелерди кароо үчүн Этика комиссиясы (мындан ары - Комиссия) түзүлөт.

7.2. Комиссиянын курамы так санда болушу керек, бирок үчтөн кем эмес

7.3. Комиссия гендердик өкүлчүлүктү эске алуу менен университеттин ичинде кадыр-баркка жана урмат-сыйга ээ болгон Университеттин окутуучуларынан, кызматкерлеринен түзүлөт. Комиссиянын төрагасы болуп мамлекеттик тил жана жаштар саясаты боюнча проректор саналат. Персоналдык жана сандык курамы Университеттин ректору тарабынан бекитилет.

7.4. Комиссиянын жыйналыштары кварталына бир жолудан кем эмес, ошондой эле зарылчылыкка жараша өткөрүлөт.

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	9/10 барагы

7.5. Комиссия төмөнкү иш-чараларды жүзөгө ашырат:

- этика ченемдеринин бузууларын аныктайт;
- коррупциялык тобокелдиктерди азайтуу жана кызыкчылыктардын кагылышын жоюу боюнча сунуштарды берет;
- кызматкерлер менен этика маселелери боюнча профилактикалык талкууларды өткөрөт;
- мыйзамдарга ылайык башка маселелерди карайт.

7.6. Этикалык ченемдерин бузуу аныкталган учурда Комиссия төмөнкүдөй чечимдерди кабыл алат:

- окутуучуга, кызматкерге моралдык айыптоо берет;
- этика ченемдерин милдеттүү түрдө сактоо жөнүндө жазуу жүзүндө эскертүү берет;
- кызматкерге карата тартиптик жаза чараларын колдонуу жөнүндө ректорго сунуш киргизет.

7.7. Комиссиянын мүчөлөрү Университеттин профессордук-окутуучулук курамы, кызматкерлери тарабынан жасалган этикалык бузуулар жөнүндө ачык айтууга укугу жок. Эгерде кандайдыр бир этикалык бузуулар аныкталса, Комиссия аларды коомчулукка жарыялоонун максатка ылайыктуулугун ректор менен макулдашат.

7.8. Кодексти сактабаган кызматкерлер үчүн Комиссия баа берип, жүрүм-турумуна өзгөртүүлөрдү киргизүүнү сунуштай алат.

8. Этикалык бузуулардын түрлөрү

8.1 Этиканы бузуу (укук бузуу) – бул кызматкердин ушул Кодексте белгиленген жүрүм-турум нормаларын жана эрежелерин сактабашы.

8.2. Укук бузуу олуттуу же оор болуп бөлүнөт:

- олуттуу укук бузуу – бул бир гана окутуучунун, кызматкердин өзүн жаманатты кылуу;
- жарандардын жана коомчулуктун ишенимине шек келтирген оор мыйзам бузуулар.

8.3. Комиссия тартип бузуунун түрүн классификациялоодо анын бир жыл ичинде кайталанбагандыгын эске алат.

8.4. Эгерде кызматкер этикалык нормаларды бир жылдын ичинде бир нече жолу бузса, алардын укук бузуулары олуттуудан кайра оорго классификацияланышы мүмкүн.

9. Этика боюнча комиссиянын чечимдерине даттануу

9.1. Кызматкер Комиссиянын чечими менен макул болбогон учурда, чечим боюнча маалымдалган кийин үч жумушчу күндүн ичинде өзүнүн жетекчисине, ректорго же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган мөөнөттө сотко жазуу жүзүндө даттанууга укуктуу.

9.2. Кызматкердин жазуу жүзүндөгү кайрылуусунун негизинде жетекчи даттанууну кароо үчүн апелляциялык комиссия түзөт.

	Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновация министрлиги С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетинин кызматкерлеринин этика кодекси			СМС ПО 3.32-2025
	1-чыгарылыш	0-өзгөртүү	№1 экземпляр	10/10 барагы

9.3. Апелляциялык комиссиянын курамына Этика комиссиясынын мүчөлөрү, ошондой эле даттануу берген кызматкерге көз каранды кандайдыр бир адам кире албайт.

9.4. Апелляциялык комиссиянын чечими Этика комиссиясы үчүн милдеттүү болуп саналат.

9.5. Апелляциялык комиссия 7 жумушчу күндүн ичинде өз чечимин чыгарат.

10. Корутунду жоболор

10.1. Профессордук-окутуучулук курамдын жана кызматкерлердин ушул Кодекстин жоболорун сактоосу аттестациялоодо, шайлоодо жана конкурстук жол-жоболордо, жогорку кызмат орундарына жылдыруу үчүн кадрлардын резервин түзүүдө, сыйлоо же дисциплинардык жоопкерчиликке тартуу жөнүндө чечим кабыл алууда эске алынат.